

EUGEN IONESCO ÎMPOTRIVA LUI CEAUȘESCU

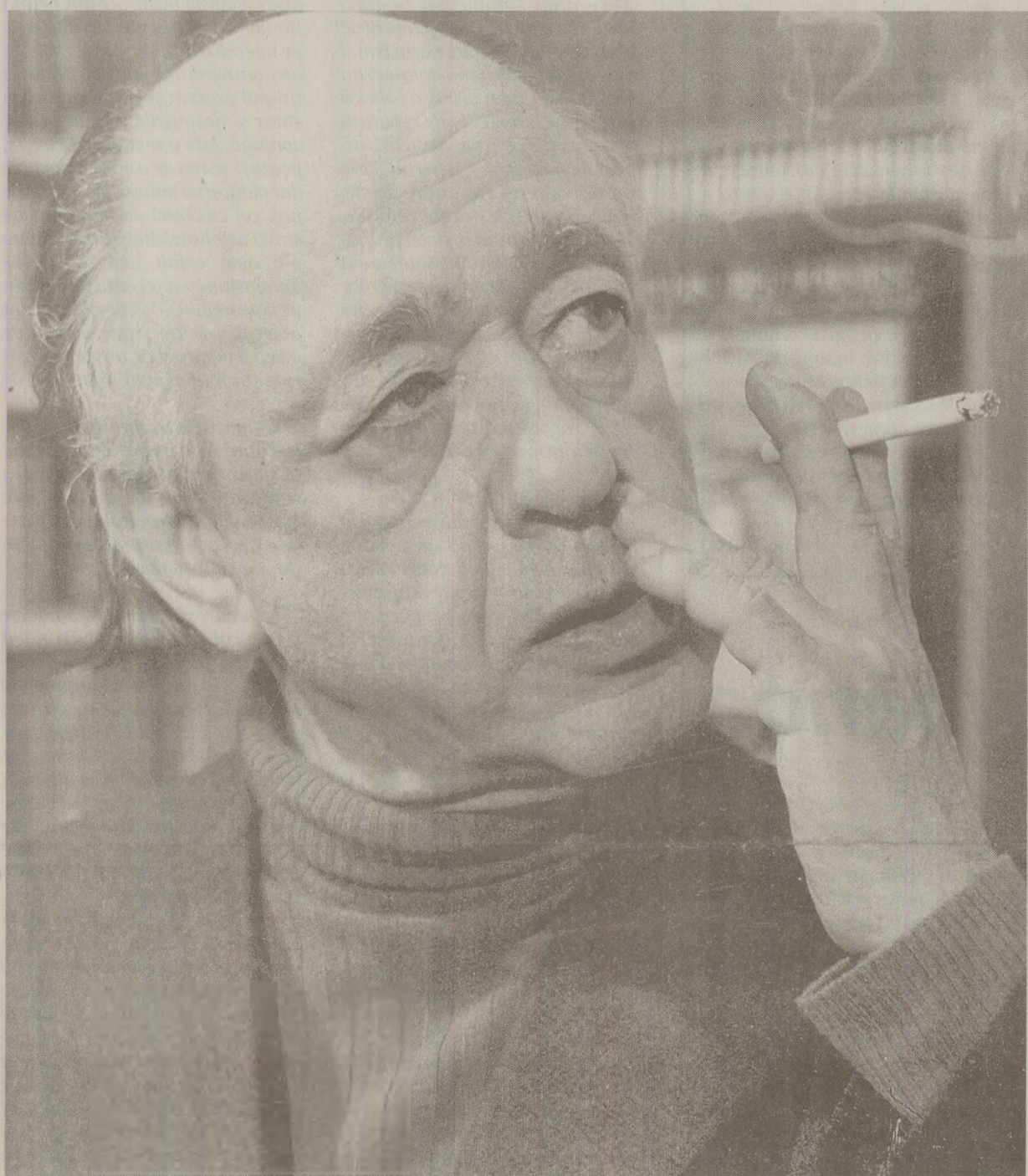
Marți 21 februarie 1989, știrea că Eugen Ionesco a prezentat comisiei politice a Parlamentului European un protest contra lui Ceaușescu a fost preluată și transmisă de marile agenții de presă ale lumii. De la Radio Europa Liberă au aflat și românii.

Faimosul creator al „teatrului absurdului” s-a născut la Slatina (1909). Fiu al unui jurist român, angajat în administrația regală, și al unei franțuzoaice, după divorțul părinților a rămas în Franța cu familia mamei (1916). Revenit în țară (1925), în timpul studiilor filologice i-a cunoscut pe Emil Cioran și Mircea Eliade. S-a remarcat publicând poezie, roman, critică literară. A fost bursier al statului român și al celui francez pentru pregătirea doctoratului și specializarea în Franța. În timpul războiului (1941) s-a stabilit definitiv în Franța, împreună cu soția sa Rodica. Fiica lor, Marie-France, a fost deseori, ca în februarie 1989, mesagerul opiniilor lui Eugen Ionesco despre țara natală.

Protestul lui Eugen Ionesco - membru al Academiei Franceze (1970), dramaturg și eseist de notorietate internațională - a fost în epocă un percutant semnal de alarmă privind România.

Îl prezentăm în cele ce urmează, difuzat în cercurile imigranților israelieni din România, prin intermediul ziarului Adevărul. „Un popor condamnat la dispariție” se numește articolul semnalat și trimis de doamna Ditta Goshen, coordonatoarea Centrului de Studii și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim. (L.B.)

Marți 21 februarie, dramaturgul francez de origine română, Eugen Ionesco, membru al Academiei Franceze, a prezentat comisiei politice a Parlamentului European un tablou terifiant al situației drepturilor omului în România, mergând de la mortalitatea infantilă record până la „genocidul cultural”. Spitalizat sâmbătă 18 februarie la Paris și neputând deci să se

Creatorul „teatrului absurdului” contra absurdității din țara noastră

FOTO: AGERPRES

deplaseze personal la Bruxelles pentru această zi de audiență publică menită să sensibilizeze opinia publică asupra dramei României, academicianul francez a însărcinat-o pe fiica sa, Marie-France, să

citească rechizitoriul său împotriva regimului președintelui Nicolae Ceaușescu.

Scitorul a evocat în acest text „procesul accelerat de subdezvoltare, însoțit de o adevărată

decădere morală” a cărui victimă este poporul român, „un popor în pericol biologic și în pericol moral”.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

„Cine-i harnic și muncește/Ori e prost, ori nu gândește!” era dictonul preferat. Își trăgeau partea muncitorii în fabrici, țărani în CAP-uri și fiecare de unde ce putea. Căci, nu-i așa? În societatea socialistă, bunurile erau proprietate comună!

Unanimitate la urne!

În Monitorul Oficial, Comisia Electorală Centrală a publicat rezultatele alegerilor parțiale pentru Marea Adunare Națională. După

cum era de așteptat, alegătorii s-au exprimat „în unanimitate”. Potrivit rezultatelor oficiale, la circumscricția electorală nr. 35 din București (Măgurele) din cei 45.366 de alegători doar șase au absentat de la urne. Ștefan Gușă, din partea Frontului Democratiei și Unității Socialiste, unicul candidat la „deputăție”, a fost ales de 99,75 la sută dintre alegătorii Cine-or fi fost cei 0,25 la sută care nu l-au votat oare? Alții au succes și mai mare. La Petroșani (jud. Hunedoara), Irimie Catargiu,

tot candidat unic, a fost ales cu 99,98 la sută. Petroșeni par a fi mai uniți în gânduri și mai disciplinați la vot decât bucureștenii, de vreme ce doar trei electori au lipsit de la vot.

O căruță cu doi cai

Din acea săptămână, campania de omagiere a colectivizării a ținut capul de afiș al ziarelor.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Dacă furi de la stat, nu-i păcat”

Îmi amintesc că în primăvara lui 1989 am refuzat cu încăpăținare să particip la sărbătorirea zilei de 8 Martie de la Casa de Cultură a Sindicatelor. Mă leucise o altă seară, unde locurile au fost nominalizate, ca să se știe cine chiuște, iar la intrare au fost obligate toate femeile să-și scoată căciuli de blană (pe atunci, toată lumea avea căciuli din vulpe așa-zis polară, cumpărate de la bișnițarii polonezi), pentru că tovarășa prim nu suportă acest fel de căciuli.

Și în toamna lui 1989, la fel ca în mulți alți ani, am fost scoși zilnic din producție aproape 1.000 de oameni și duși cu autobuzele la cules de porumb. Timp de aproape două luni. Dacă plantatul și prășitul de mântuială se făceau mecanic, culesul se făcea cu eleve, studenți, lucrători din industrie și soldați, pentru că țărani, nemaiînd remunerati în nici un fel, refuzau să mai iasă pe câmp. Veneau

în control tot felul de secretari cu economic și făceau pe hăitași. Nu cumva să vadă pe cineva stând. La plecare apăreau niște milițieni din partea locului și ne controlau, să nu fi luat ceva în știulete. În schimb, dacă tarlău se învecina cu satul, găseam șiruri întregi de drugi gata culeși. Se fura fie de nevoie, fie conform zicerii că „dacă furi de la stat, nu-i păcat”.

Se făceau controale și pe șosea nu doar la camioane, ci și la mașinile particulare. Dacă mașina stărnea oarece dubii sau „organul” era curios să vadă ce ai în portbagaj, erai obligat să tragi pe dreapta și să-i arăți. Nu erau oprite niciodată mașinile cu număr mic, deoarece polițaii se fereau să deranjeze personajele importante care beneficiau de astfel de numere. Vreți cumva să aflați prin ce sistem de umilire se făcea alimentarea rațională a cetățenilor patriei?

Sistemul comenziilor Mercur, prin care cumpărai oțet, hârtie igienică, pastă de tomate maronice sau făină de proastă calitate, doar ca să obții câteva conserve de carne sau un baton de salam, dispăruse cu desăvârșire. La parterul unuia dintre cele mai mari complexe agroindustriale din oraș, într-o alimentară enormă, care nu avea în vitrinele protejate cu bare metalice decât borcane cu muștar, înșirate pe șervețele, se formau trei cozi imense. Nu se știa ce

„bagă” în ziua respectivă. Cozile corespundeau numerelor din cartela de alimente. Pe ea figura acel maximum alimentar hotărât de Nicolae Ceaușescu pe suportul teoretic al academicianului pupincurist Mihoc. Conform cartelei, ar fi trebuit să primim 50 de grame de unt de persoană, dar, pentru că nu existau decât pachetele de 200 de grame, iar noi eram trei în familie, nu primeam decât jumătate de pachet. Și s-a întâmplat o singură dată să prind unt. În rest, dacă se dădea, untul era înlocuit cu margarină. Dacă îndrăzneai să întreb de ce nu poți primi rația prevăzută, primei răspunsul standard: „Așa e dispoziția”. Cele cinci ouă lunar, considerate ca suficiente pentru o persoană, n-am reușit niciodată să le luăm. Noi nu aveam în familie pensionari, pe care să-i recalificăm în „stățatori la rând”. După ce insera, nefiind lumină electrică, pe galantare apăreau trei lumânări, câte una pentru fiecare coadă. Cum ajungeam acasă de la serviciu, cam la ora 16:30, imaginea acelor lumânări se perpetua din toamnă și până în primăvara, pentru că nu doar 1989 a fost un an mizerabil, ci și '88 și '87.

Nu-mi mai amintesc bine la câtă carne de pasăre aveai dreptul pe lună, parcă la 1,5 kg.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

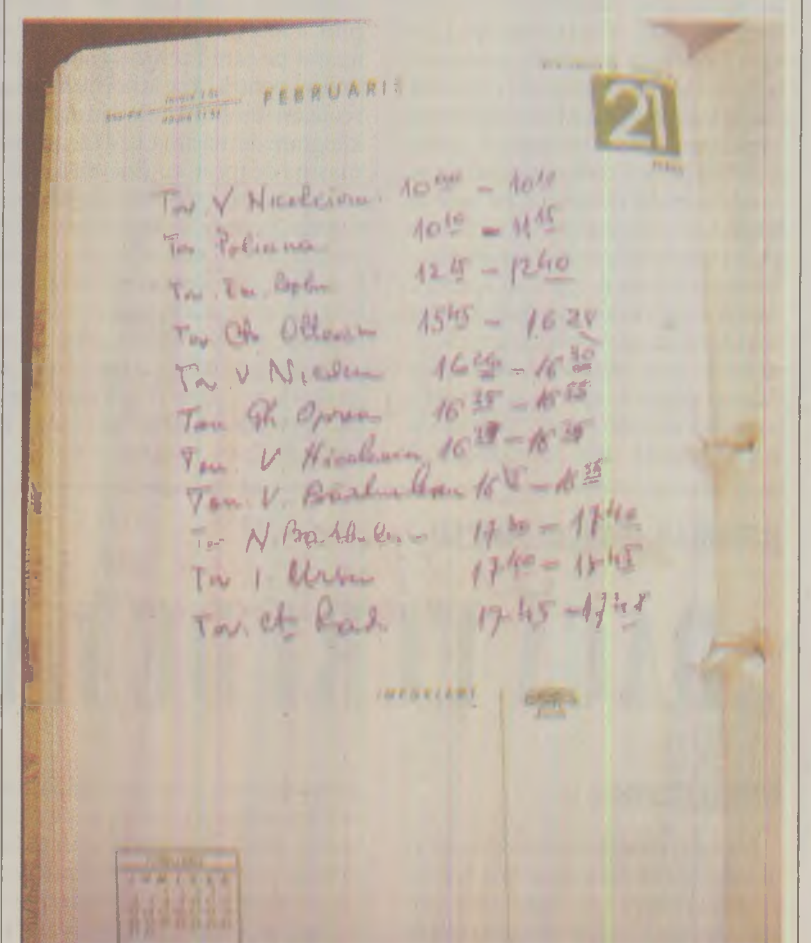
21 FEBRUARIE

Nici o poștă, nici o veste. Plângându-mă lui C. (vizitatorul meu de ieri), îmi spune că un amic de-al lui a pășit la fel și, fiind în bune relații cu dirigintele poștei, s-au dus să i se plângă. Iar acela a rubricat cinic: „Să fie clar: ce trebuie să primești primești, ce nu trebuie nu primești!”

Ținut curs Arghezi, episodul 1945-1948, până la textul lui Sorin Toma, pe care vreau să-l analizez data viitoare (Poezia putrefacției...). - Isprăvi ale lerbivorului: în Tribuna, recenzând o foaie din exil, apărută la Roma, unde colaborează și fiica lui Gala Galaction, Luki, despre care el n-a auzit și își închipuie (strict fonetic) că e vorba de un bărbat, comentează ca atare! Mai încolo, vorbește despre „compozitorul” Brăiloiu... Răspunde, săptămânal, la o întrebare (chiar așa îi zice rubricii), pe care și-o pune singur, începând cu formula ceremonială: „Stimate tovarășe academician...” și debitează tot soiul de banalități ori prostii. Expresia totalei decăderi a istoricilor clujeni, de! - La radio, P.R. relatează peripețiile plecării sale din țară.

(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Primul chemat la Cabinetul 1 a fost Vasile Nicoloiu, șeful Protocolului de Stat. A intrat la ora 10:00.

Atunci să fi venit Elena Ceaușescu la birou? Ori se dusese la Cabinetul 1 să fie de față la întreprinderea lui Ceaușescu cu vreun demnitar, așa cum obișnuia deseori? Povestite de martori, scenele par teatrale. Ea numindu-și soțul „tovarășul”; iar el, care-i avertizase deja cu ani în urmă pe ceilalți, „cine se atinge de tovarășa, lovește în mine!”

Ori poate că, până la 10:00, Elena Ceaușescu citise materialele destinate conducerii superioare de partid. Fără deprinderea lecturii, se pliticese însă repede și apela la informații obținute prin viu grai de la șeful Căminului ori de la coordonatorul sectorului în discuție. Obișnuia în ultimii ani să „cenzureze” documentele de pe masa de lucru a secretarului general. Când nu înțelegea ori nu era de acord cu cele scrise, chema autorul sau ministrul de resort. Invecivele nu lipseau niciodată. „Tovarășului” îi motiva totdeauna că materialul fusese prost întocmit. Se întâmpla și ca rapoarte deja aprobate de Nicolae Ceaușescu ori în CPEx să fie modificate la „indicația” ei. Cu timpul,

scrie Silviu Curticeanu, „slăbiciunea lui a devenit atât de puternică, încât în conflict cu părerea ei nu mai recunoștea nici măcar ce-a spus!”

Dar poate că marți, 21 februarie 1989, Elena Ceaușescu venise pur și simplu mai târziu la lucru. Nu erau ședințe planificate. Iar ea, sătulă de „tâmpniții” de la sediul CC-ului (cum îi numea adesea pe subalterni), își îngăduise o zi mai ușoară. De aceea, depășise și ceasul de șueta la o cafea cu Poliana Cristescu (orele 10:10-11:35). Se mirau ofițerii și funcționarii din subordinea ei de neobișnuita prietenie dintre fosta soacră și noră? Nu și aceia care-o auziseră pe Poliana vorbindu-i „tovarășei” ori răspunzându-i la telefon. Complimentele strălucitoare absolvente de Filosofie ar fi sedus pe oricine. Nu și pe Nicu, fostul ei sot...

S-a întâlnit apoi Elena Ceaușescu și cu cumnatul Vasile Bărbulescu din Scornicești, secretar al CC cu agricultura (între orele 16:35 și 16:55).

Altfel - aceleași fete ale cotidianului: Bobu, Olteanu, Ursu, Oprea și iar Nicoloiu. La sfârșitul zilei (17:48) a intrat, pentru trei minute, un anume Ctin Rad.

Lavinia BETEA

CALENDAR

21 februarie (marți)
Soarele a răsărit la 7:06, a apus la 17:53
Luna a răsărit la 18:52, a apus la 7:23
Sărbătoare creștină:
Cuviosul Timotei; Sfântul Eustatie, Episcopul Antiohiei

S-a întâmplat la

21 februarie 1989

• La Muzeul „Camilo Egas” din Quito a fost inaugurată Expoziția „Grafica românească contemporană”. Manifestarea s-a bucurat de o largă apreciere, fiind o expresie a bunelor raporturi existente între România și Ecuador, o contribuție la întărirea relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări
• În localitatea Northeim din landul vest-german Saxonia Inferioară a

avut loc o amplă demonstrație împotriva tinerii unei reuniuni neonaziste în acest oraș. Au participat membri ai sindicatelor, reprezentanți ai unor partide și ai unor organizații antifasciste. La mitingul organizat cu acest prilej, președintele sindicatelor DGB din landul respectiv a relevat că în zona Northeim au fost înregistrate frecvent provocări ale neonaziștilor. Demonstrații au adresat partidului vest-german apelul de a interzice toate organizațiile neonaziste din țară
• Complexul orbital sovietic „MIR” a împlinit trei ani de când a fost lansat pe orbita circumterestră. La bordul său, în 1989, se afla cel de-al patrulea echipaj de bază format din cosmonauții Aleksandr Volkov, Serghei Krikalev și Valeri Poliakov. Ei începuseră o nouă săptămână de activitate în spațiu, care cuprindea o serie de experimente geofizice și astrofizice, precum și medicale
Ramona VINTILĂ

Metode de avort - între improvizație și tortură

„Norocoasele” aveau parte de ajutorul ilegal al unui doctor sau al unei asistente care risca să-și piardă slujba și să facă pușcărie. Mai erau „binecuvântate” cele care ajungeau în „cercuri” vreunui fost cadru medical, care-și completa pensia făcând chiuretaje. Tot riscând pușcăria, evident. Mai exista „cunoștița” de la farmacie care te putea scăpa de produsul concepției cu tot felul de obiecte medicamentose, de obicei pe bază de hormoni.

Dacă nu erau într-un cerc care să le asigure accesul la „serviciile” persoanelor de mai sus, femeile trebuiau să improvizeze sau să aplice rețete torturante, încercate și de altele sau doar auzite.

Femeile care aveau o cunoștință cadru medical care mai deținea și o trusă se puteau considera norocoase. Operația se executa de obicei acasă la femeia însărcinată, de una dintre mesele dină, de cele mai multe ori cu un simplu calmant drept anestezie. „Eram la al doilea avort, primul a fost cu sondă și am avut hemoragie mare. La al doilea am plătit 3.000 de lei, mult mai mult decât aveam salariu pe o lună, unui doctor pensionar. Am simțit tot, a fost pe viu, era o durere imensă. Nu am avut hemoragie atunci, n-au fost complicații. Așa credeam. Am aflat

după câțiva ani, când am vrut să avem un copil, că nu o să fiu niciodată mamă. Nu știu dacă de la sondare sau de la chiuretă. Încă regret ce am făcut. La al doilea avort știu că era un băiat.” E.N. avea 23 de ani în februarie 1989.

Una dintre cele mai folosite metode de provocare a unui avort era „sondarea”. Instrumentul folosit era alcătuit dintr-o pară de cauciuc, din cele folosite pentru spălături, de care era legat un furtun foarte subțire, de grosimea unui chibrit și o lungime de 20-30 de centimetri. Para era umplută cu ser fiziologic, spirt, soluție cu ser fiziologic, apă cu săpun, iod sau orice combinație despre care se credea că are efect.

Furtunul „sondei” era introdus în uter și apoi era pompat lichidul cu care fusese umplută para de cauciuc.

„Venise o vecină să mă ajute, dar n-am reușit să o pun. Ea a plecat și eu m-am chinuit în baie până am reușit. Aveam spirt. După ce am pompat o dată mi s-a făcut rău, am căzut, n-am mai fost conștientă. M-a găsit o rudă. Înainte fusesem la o femeie care îmi fusese recomandată, dar și ea folosea tot sondă, numai că puneau un amestec cu săpun. Mi-a fost frică și am plecat de la ea fără să fac nimic”, spune R.I. În 1989 avea

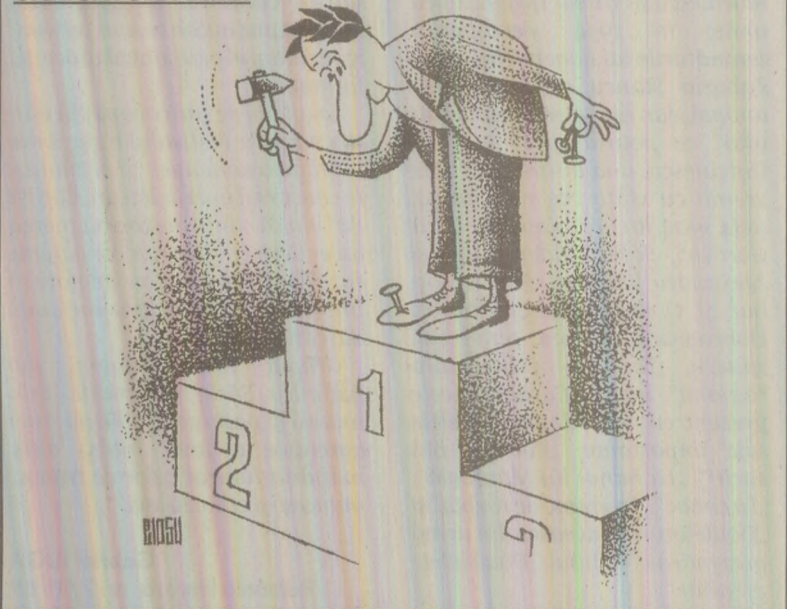
27 de ani și trei copii, din care unul „decrețel” și nu-și mai dorea alții din cauza problemelor financiare.

Combinațiile cu diverse substanțe farmaceutice, unele de uz veterinar, erau și ele folosite ca metode de avort. „Stăteam în cămin, aveam prietene care erau studente la farmacie și aveau cunoștințe la laboratoarele farmaciilor. O singură dată am luat, nu mă căsătorisem încă cu actualul soț, dar eram împreună. Am luat o combinație de mai multe pastile, știu că erau hormoni și parcă mi s-a chinat. Am așteptat câteva zile, nu mi-ai minte căte, dar atunci păreau foarte multe și apoi mi-a pornit o hemoragie de nu am ieșit din cameră câteva zile. Nu m-am dus la spital, au avut grijă kolegele de mine. Am avut noroc că nu am făcut o infecție și nici nu m-a împiedicat să am copii mai târziu, când eram căsătorită și mi-i doream”, spune G.S. Avea 20 de ani în 1989.

Și un veterinar te putea ajuta să scapi de o sarcină nedorită. Substanțele care în mod normal erau administrate animalelor pentru dilatare, înainte să fete, erau înghițite de femei pentru a-și forța uterul să „piardă” produsul concepției.

(Continuare în pag. a III-a)

CARICATURA ZILEI

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

La 3 martie se împlinesc 40 de ani de la decizia „istorică” a declanșării colectivizării în România!

Reportaje din CAP-uri, relatări ale martorilor primilor pași „pe calea transformării socialiste a agriculturii”, articole „științifice” despre eficientizarea muncii cooperatiste „marcatu” momentul „aniversar”. A venit și rândul lui Istode M. Tudor, primul președinte al CAP 8 Martie Chirnoși (jud. Călărași) să-și depeze povestea în Scinteia. „M-am înscris cu 2 ha, o căruță și doi cai, relate Istode M. Tudor. Atât aveam, atât am adus. S-au unit până la urmă 23 de familii și oamenii m-au ales președinte. Eram președintele cooperativei agricole de producție „8 Martie” – asta s-a întâmplat la 24 mai 1953 – și averea noastră se putea număra pe degete. A trebuit multă muncă pentru a-i convinge pe oameni, dar cu timpul s-au convins. Mi-l aduc aminte pe Miroi N. Ion care venea cu 3 ha. Pe Dumitru Miroi – cu 2 ha. Pe Andrei Dumitru – 3 ha, un cal și o căruță. Acum să-i vedeți... Au case, au mașini, au copii așezați la casele lor...”

Rogojina și parchetul

Despre vremurile noi, ale „epocii de aur”, a relatat Gheorghe Stănimir, și el președinte de CAP, în perioada 1966-1985: „Acum au venit specialiștii (ingineri, tehnicieni). Între noi și CAP «Stupinele» era tot timpul o întrecere: care să dea mai mult la hectar. În 1981 cooperativa a obținut titlul de «Erou al Muncii Socialiste», apoi ordine, medalii... Credeți că mai există vreo casă fără televizor, fără aparat de radio? Au schimbat chirogenii rogojina cu parchetul, au desființat sobele de paie. Acum își fac solarii în curte, grădini arătoase, case sănătoase. Nu-i poezie, e adevărul curat.”

Miliției slavă!

Despre aceleași vremuri, în culori mai puțin idilice, și-a amintit și Marin Nicolăină, fost CAP-ist din

Tractoarele cu remorcă erau folosite și la muncile câmpului, dar și la deplasarea CAP-știlor FOTO: AGERPRES

Amărăștii de Jos (jud. Dolj). „Se fura adeseori de la CAP-uri. Lua fiecare cum putea. Luau câte puțin, băgare în sac, acolo 20 de porumbi. Și mazare și fasole. Țin minte că era o fasole rodoasă, bună. Autoritățile au înființat controale. A venit maiorul Mitroi și a oprit țărării care veneau de la câmp, ca să-i controleze. Și printre ei se afla și Iodie, un moșneag care nu azea bine. Oamenii, de frica milițienilor, aruncau prin remorcă tot ce aveau prin buzunare, în traiste, ca să nu fie sancționați. Erau cărați în caroserie, în picioare, nu aveau nici măcar bănci, scaune... Maiorul Mitroi, care era civil, l-a observat că aruncă din buzunare. Și zice: «Nu mai arunca, moșule, nu mai arunca!», dar el, «Ssssst, că-i Miliția!» Dacă nu erai prins cu produsele în desaga, sancțiunea devenea colectivă și făceau norme.”

Folclor nou

„Obiceiurile” timpului au pătruns încet și în folclorul epocii, printre cele mai vehiculate fiind versurile. „Cu cinstea și omenia/Nu trăiești în România/Dacă furi și mai mințestești/Doamne, bine mai trăiești!” Sau „Cine-i harnic și muncește/Ori e prost, ori nu gândește!”

Tainele fondului de rulment

Noii locuitori ai blocurilor, proveniți de la sate, învățau abc-ul conviețuirii cu vecinii de apartament și regulile administrației. Și nu oricum, ci din rubrica „Am fost sesizați. Răspundem cititorilor”. Bunăoară, lui Ștefan Gal, domiciliat în Cehul Silvaniei, Piața 23 August, bloc 3, redacției României Libere, îi explică

„tainele” fondului de rulment și plății „cheltuielilor de gospodărire în comun” astfel: „Ca nou locatar la bloc trebuie să știți că în baza Statutului privind organizarea și funcționarea asociațiilor de locatari se creează un fond de rulment care să asigure mai buna gospodărire și întreținere a apartamentelor. Tot ca nou locatar trebuie să știți că până în acest moment cheltuielile comune ale locatarilor din blocurile localității se achitau direct la casieria secției întreprinderii de gospodărie comună și localivă. De acum înainte operațiile de încasare vor fi făcute direct de asociație de locatari. Până veți cunoaște în amănunt drepturile și îndatoririle de locatar la bloc, puteți să ne cereți și alte lămuriri pe care vi le vom da, cu toate că la consiliul popular găsiți întreaga bunăvoință.”

Florin MIHA

RADIOGRAFII CULINARE

Congelatorul, frate cu româncea

Un mod de a economisi, învățat de la una dintre colegele mele, a fost acela de a „sustrage” din cantitatea de produs pe care o achiziționam și de a o doli în congelator.

Modul de operare era acesta: cumpăram un salam (Victoria, Italian, De vară, Vânătoare etc.) pe care-l „operam” imediat tranșându-l în felii. De obicei, salamul era sortit pachetelului. Repartizam feliile pe persoane, apoi sustrăgeam atâtea felii câte mi-ar fi trebuit pentru patru sandvișuri de persoană, pe care le băgam în congelator. Cele rămase erau puse la dispoziția consumatorilor sub formă de pachetel pentru școală și serviciu. Procedam la fel și cu slăninuța sau costița afumată. În cazul în care obțineam două sau, dintr-o pleacă, apărea și cea de-a treia bucată de salam, procedam după metoda unei alte colege, îl

ungeam cu un strat subțire de ulei și apoi îl frecam cu făină. Așa pudrat îl puneam afară, dacă era frig, sau în frigider, dacă era cald. Se păstra foarte bine, chiar se usca.

O altă tehnică de folosire judicioasă a ingredientelor, la care am apelat din plin, a fost pasta de măsline. Cu un aparat pe care-l achiziționasem din Brașov, pentru că pe la noi nu se găsea, scoțeam sămburii de la o jumătate de kilogram de măsline. Le dădeam prin mașina de tocat, cu sита mică, și frecam pasta cu puțin ulei. O împărțeam în trei. O parte o amestecam cu ceapă tocată fin și o puneam într-un borcan. O parte o amestecam cu puțină boia iute, cât să poată mânca și copiii, iar cealaltă parte o lăsam simplă. Era minunată pe pâine, cu unt sau margarină seara, la un ceai, sau ca aperitiv. Imaginație să ai și... ceva de adăugat.

Spre bucuria copiilor mei, înainte de salariu începeam să scot și să prepar în fel și chip câte puțin din rezerva sustrasă. Feliioarele de salam erau prăjite ușor și aranjate pe cubulețele de cartofi natur, lângă două-trei jumătăți de gogoșar. Feliile de costiță, undite în ulei, tronaș pe mănărică de fasole verde din conservă, feliile uriașe de salam Torpedo, prăjite cât să se indoaie, erau mai grozave sandvișuri. Țăiam pâinea felii de un deget grosime, le montam într-o tavă unsă cu ulei și puneam peste ele un strat de fasolică, pe altele spanac, pe altele zacuscă, apoi turnam câte o lingură de ouă bătute cu lapte. Mai infrumusețam cu felioare de gogoșar, de usturoi și de măsline, apoi le dădeam la cuptor pentru un sfert de oră. Erau crocante, delicioase și cu miros divin.

Veronica BECTAȘ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„DACĂ FURI DE LA STAT, NU-I PĂCAT”

(Urmare din pag. 1)

Nu sunt o persoană puternică și n-am reușit niciodată să mă lupt propriu pentru a ajunge la una dintre vânzătoarele care, nu știu cum se făcea că, în condițiile în care comercializarea aurului era interzisă, aveau degetele pline de inele. Într-o seară, sotul meu a avut ambiția de a lua cota de carne de pasăre. S-a îmbrăncit, a dat din coate și a venit victorios cu două pungi cu ceva congelat în ele, pe care scria: „Țacăm de pui”. De fapt, erau doar gătuți.

Pâine s-a găsit la noi întotdeauna – tot pe cartelă, dar era – chiar dacă avea „tunel”. Invariabil, sub coajă, exista o gaură pe toată lungimea franzelei, care demonștră „revalorificarea”

pâinii vechi în prepararea aluatului. Nu pot să nu-mi amintesc de o altă scenă, plină de amarul unui teatru absurd. La o coadă de aproximativ 20 de persoane s-a așezat și un muntean. Se cunoștea după haina de pânură și ruscacul vechi, din piele. Firește că n-avea cartelă. Vânzătoarea, rumenă, tot plină de inele și cu verigi de aur care-i rupeau urechile, refuză să-i dea o amărâtă de franzelă, deși știam sigur că un cumătru de-al ei lua zilnic de acolo un sac de pâine pentru porc. Omul acela bătrân, drept ca un brad, cu bocanci deasupra cărora se iveau niște ciorapi de lână albă ca neaua, s-a întors și a rostit calm, tare și cu obida: „Să nu dea bunu! Dumnezeu ca-n țara asta să să făcă pâne, da' să n-aibă cine-o culege!”.

Rațiile de ulei și zahăr le luam fără probleme. Primeam 1 kg de zahăr și 750 ml ulei de persoană. Cei de la țară nu primeau nimic. Femei amărite de la țară se așezau pe câte-o bancă din fața blocului, cu 10 ouă la vedere, și se rugau să primească în schimb o jumătate de ouă. N-aveam relații la UCA (unitățile speciale, de unde se aprovizionau activiștii de rang înalt), nu lucram la Direcția Sanitară și nici la IGS (tortorii calității mărfurilor) și nici nu aveam rude la țară, de la care să mai ciupim o găină sau niște ouă, deci prozaica problemă a hranei devenea tot mai acută. Îmi amintesc exact că în 1989 am făcut pentru Crăciun foi de tort după o rețetă de post, cu suc de roșii, pen-

tru că n-aveam cele necesare pentru un blat normal. Celor care le reproșau altora că n-au mâncat salam cu soia le confirm cu conștiința curată că n-am mâncat. Pentru că n-am găsit. Cum am supraviețuit? În principal din carne furată. Se furau vite pe capete, se tăiau pe ascuns, se făceau pachete de câte 5 kg, jumătate os, 30% zgârciuri și ceva carne, și se vindeau prin interpuși. Se fura și de la abator, și de la Avicola, și de la fermele Gostului. Am aflat, din întâmplare, că unor săteni din zonă li se spunea șoșonari. Explicația? Furaseră o vacă din grajdul unui gospodar și, ca să nu le poată fi luată urma, au încălțat vita cu șosoni.

Ana DELNEA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Si non è vero... – Scrisoare de la Manfred, pusă pe 13 XII anul trecut: o felicitare de Crăciun, în care însă îmi scria că lectoratul de română continuă să fie vacant, Guvernul român n-a mai trimis pe nimeni. Promite să-mi mai scrie, mai pe larg, însă eu n-am mai primit nimic. Cum nu primesc postă nici de la ai mei. – Vizita lui Găl Ernő, întors după șase luni de plimbări prin Occident. A trecut și prin Suedia, unde s-a văzut cu V.Z., excepțional traducător din literatura noastră (inclusiv Voicules-

cu) și care a fugit acum vreo doi ani cu soția și doi nepoți, via Budapesta, unde s-au imbarcat într-un avion spre Stockholm. G. l-a găsit alt om, întinerit, lucrând la Poșta, unde triază scrisori două nopți pe săptămână contra unui salariu care le ajunge. Norocul lui e că suedezii n-au introdus triera automatizată. – Scandal din nou la „Dacia”, cu un roman al lui Cornel Cătuțiu, în urma unui denunț la „foruri”, anchetă, deplasarea unui reprezentant al CCES etc. Denunțul scoate din context frânturi de frază și acuză autorul de „atitudini dușmănoase”, se pare că e mâna lui Vaida & Breanu, reveniți în ofensivă. – Fil-

mul lui Așcolodov: Comisarul. Nu-l vom vedea, firește.

Mireea Zăciu, Jurnal IV, București, Albatros, 1998, p. 405-406

Azi a bătut vântul tare: arborii se indoiu, vântul ca un clocot dinspre mare. Miroase a minerale, a măruntăie apei, miroase a ființe pe care nu le văd, dar ele mă ating, îmi intră pe gură, în sânge, plutind pe sistemul meu nervos. Ființe nevăzute, martore ale crimelor cotidiene și ale celor care sunt încă planuri în structurile perfecte ale celulelor.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II, 1984-1989, Iași, Polirom, 2002, p. 232-233

adevărat cu nimeni, vocea s-a ascuns, vocea s-a stins. Mă auzeam spunând lucruri convenționale, forme abstracte ale limbii, carcace fără măduvă, un simulacru de limbă. M-am întors acasă rănită în adânc, am luat lexiconul suedez și l-am citit din nou ca pe un roman psihedelic, atunci am auzit cum cântă lexiconul din propriul lui gât, ca un laringe enorm, dându-mi și mie pofta limbii adevărate, spălată, decantată de scorile sociale, de ghișurile crispării și de frica de a nu părea altcineva decât cel care sunt.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II, 1984-1989, Iași, Polirom, 2002, p. 232-233

ARTICOLUL ZILEI

Respirația câmpiei

Pentru cel ce coboară din tren în gara orașului Râmnicu Sărat timpul capătă, pentru o clipă, alte dimensiuni. Se trezește brusc într-un alt sfârșit de secol pentru că este întâmpinat de ogivele și vitraliile unei construcții arhitectonice ce înseamnă deja istorie. Multă vreme am crezut că autorul edificiului este Anghel Saligny; aveam să află că arhitectul Nicolae Michăescu este cel ce a ridicat, cu o sută de ani înainte, noua, pe atunci, gară a orașului. Există și o construcție a inginerului ce a înălțat podul de la Cernavodă și silozurile din prefabricate de la Constanța, spre a aminti doar două din marile lui realizări, numai cu trei kilometri mai departe, astăzi abandonată de traficul feroviar. Dar râmnicenii se mai pot lăuda cu o altă clădire, în stil renesanțist, ridicată de mesterii italieni, ca un palazeto frumos executat, unde astăzi se află Consiliul popular al orașului.

Atestat documentar cu aproape 550 de ani în urmă, la 8 septembrie 1439 – târgul Râmnicului, cu străzi pavate cu piatră de râu și reverii de fotografie îngâlbentă, există banal și la conștientă cu mai marele său rival. Buzăul, doar printr-o fabrică de țigarete, un atelier de reparații de confecții militare, o mică distilerie de petrol și câteva ateliere meșteșugărești. Era puțin, firește, pentru pretențiile și orgoliile locale, dar să nu uităm că în jurul răfuțului târg un pământ todeauna generos făcea să curgă aurul grăului în vagoanele de locatari se crează un fond de rulment care să asigure mai buna gospodărire și întreținere a apartamentelor. Tot ca nou locatar trebuie să știți că până în acest moment cheltuielile comune ale locatarilor din blocurile localității se achitau direct la casieria secției întreprinderii de gospodărie comună și localivă. De acum înainte operațiile de încasare vor fi făcute direct de asociație de locatari. Până veți cunoaște în amănunt drepturile și îndatoririle de locatar la bloc, puteți să ne cereți și alte lămuriri pe care vi le vom da, cu toate că la consiliul popular găsiți întreaga bunăvoință.”

Abia gesturile contemporane aveau să închege o altă istorie, ca o promisiune de noi dimensiuni de viață, recordând acest spațiu la amplele ritmuri de azi.

Limpezile fântâni

În Râmnicu Sărat nu există fântâni. Apa a fost adusă aici dintr-oțodeauna pe calea conductelor din olane arse în cuptor – invenție romană – iar acum prin cele din ciment. A săpa o fântână în câmpia aceasta este o muncă dificilă, pentru că pânza de apă freatică se află departe, în adâncurile pământului. Și, totuși, apa a căpătat semnificații tot mai nuante, simbolice, de la pahar, la industrie, pentru că orașul are acum peste patruzeci de mii de locuitori și capacități economice în plină dezvoltare, încât se poate spune, pe bună dreptate, că aici s-au produs nu doar simple transformări, progrese sau creșteri, ci pur și simplu mutații spectaculoase. Despre ele, despre aceste mutații, ne-au vorbit Veronica Dediu, secretara Comitetului orașenesc de partid cu probleme de propagandă și Marin Cruceru, directorul Cabinetului orașenesc de partid, fiecare evidențind această nouă implicare a orașului în efortul de mai bine al întregii țări.

Din toate acestea – două pâini, trei ouă și o cană cu lapte – făceam cele mai grozave sandvișuri. Țăiam pâinea felii de un deget grosime, le montam într-o tavă unsă cu ulei și puneam peste ele un strat de fasolică, pe altele spanac, pe altele zacuscă, apoi turnam câte o lingură de ouă bătute cu lapte. Mai infrumusețam cu felioare de gogoșar, de usturoi și de măsline, apoi le dădeam la cuptor pentru un sfert de oră. Erau crocante, delicioase și cu miros divin.

Dacă până de curând sintagma „pământul industrial” nu avea o acoperire reală în perimetrul fostului târg, oamenii de aici citind-o numai prin ziare, în ultimii ani râmnicenii o foloseau cu siguranța celor ce s-au obișnuit de acum cu o realitate ce treptat, s-a înscris firesc în peisajul cotidian. Și cum să nu fie așa când drumul fiecea dintr-o deosebită de acasă, din noua locuință de la bloc, spre unul dintre obiectivele industriale de curând date în folosință: Întreprinderea de garnituri de frână și etanșare, Întreprinderea de organe de asamblare, Întreprinderea de nutrețuri combinate, Întreprinderea de industriale de legumele și fructelor, Turnătoria de piese din fontă pentru mașini-unelte, Fabrica de mobilă etc. Le-am numit pe cele mai importante din dorința de a se putea face o mai dreaptă comparație între ceea ce a însemnat Târgul Râmnicului cu ani în urmă și ce este astăzi. Și, mai ales, ce va deveni. Pentru că, de curând, s-au construit un spital cuplat cu policlinică, dotat cu 430 de paturi și aparatură modernă, un centru de creație și cultură, un cinematograful școlii și licee industriale, pentru a nu aminti decât o parte dintre dotările socio-culturale existente, ce definesc noul profil al acestor locuri. Și, pentru a argumenta și cu cifre această creștere certă a pulsului vital al noii prezențe economice pe harta țării, să spunem că producția industrială a crescut de la 448,5 milioane lei, în 1968, la peste 4 miliarde astăzi. Asta înseamnă că acum întreaga producție a anului 1968 se realizează doar în 35 de zile. Iată o certitudine a evoluției spre mai bine, spre mai frumos a unui oraș al țării. Așa se face că o istorie se făurește zi de zi sub ochii noștri, prin fapte ce reprezintă o prezență vie, firească în viața fiecăruia dintre noi.

Promisiunea zăpezii Spre seară părea că va vinge, era o promisiune de alb, speram în valuri strălucitoare, dantele de zăpadă plutind deasupra orașului, a cartierului nou de pe malul stâng al bătrânului Slam Râmnic, cu

blocuri elegante, inspirat gândite, ce au înlocuit vechile cărciumioare și prăvălii ce mozaicau insalubru ieșirea spre podul ce duce spre drumul Buzăului. N-a nins în seara aceea, nici în dimineața zilei următoare, însă am avut sentimentul purității, al albului imaculat al zăpezii în parcul central unde copiii de la grădiniță recitau versuri și cântau pentru toată lumea ce trecea pe acolo; și oamenii se opreau și se adunau în grupuri să-i asculte și să-i aplaude, învăluți ca într-un basm de glasurile cristaline ale celor ce vor fi continuatorii eforturilor lor de mai bine, de mai frumos. Nu a nins, dar se auzeau zurgălăii unei sănii albastre – cântecul lor înmiresmat de flori albe – și a sunat o sireună în depărtare, și s-au auzit roțile unui tren, iar toate la un loc, m-au determinat să-mi spun că asta înseamnă viața unui adevărat oraș, pulsul lui vital.

Sigur, mai sunt multe de făcut: se trasează noi artere, se asfaltează străzi, se construiesc case cu ferestre largi și curbe inspirate din petala florilor, dar se pășește demult, ferm, pe terenul certitudinilor; pentru că aici oamenii nu vorbesc decât la timpul prezent și viitor, ca și cum chiar și amintirile numai așa se conjugă. Este o metaforă? Firește, poate fi vorba de o licență poetică, dar platforma industrială, blocurile noi, cei cincizeci de kilometri de străzi asfaltate, dintr-un oraș care n-a avut asfalt nici măcar de dimensiunea unei cutii de chibrit, ne dau dreptul la vis. Ce există acum poate fi, și de fapt și este, punctul de început pentru zbor, un zbor amplu spre un mâine egal metaforei de azi.

Râmnicu Sărat, un oraș unde birjele hurducau pe pavajul străzilor, în gara căruia rapidul nu făcea stație, dar care, azi și acum, este cunoscut prin exportul său în peste douăzeci de țări și unde copiii cântă despre ninsori albastre.

Închinare pământului românesc

Bunicul meu și-a pierdut o mână la Mărășești. N-a primit nici o decorație, nici nu cred că s-a gândit la așa ceva, și-a luat iar în primire plugul, pe care acum îl ținea doar cu mâna stângă, și îmi amintesc, copil fiind, cum mă ducea în zori în întinsul câmpiei să se îmbețe de aromele dulci ale pământului. De fapt, bunicul meu avea prin naștere o decorație de înaltă noblete – pământul românesc.

Scriu toate acestea și mă gândesc la o moșie mare cât o țară, la marginea grăului înspicat vâlnind sub palele vântului și vreau să-l vâd pe bătrân stând încă drept în holdele aurii și luând cu privirea în proprietate veșnică întreaga bogăție a pământului. Dar bunicul nu mai este. De ce mi-am amintit oare de el acum? Poate pentru că pământul râmnicenilor a răspuns întotdeauna cu generozitate numai constant în hărnicii sau, poate, pentru că el, bunicul, mi-a rămas definitiv în memorie pe aceste meleaguri, plecând la câmp, când încă nu se lumina de ziuă, cu stelele lăcrimând deasupra capului, și venind de acolo la răsăritul lor. Din lungile lui tăceri am înțeles că nimic durabil nu se poate face fără suflet. În pământul acesta din Câmpia Râmnicului este și sufletul lui de țărăn, și cea mai sfântă amintire a copilăriei mele.

Mereu o închinare, oriunde ne-am găsi, pământului românesc.

Capital statornic, pasiunea

Pe Grigore Radu Stănescu, președintele Comitetului orașenesc de cultură și educație socialistă, îl cunoșteam cu mult înainte din poezii și prozele publicate încă din vremea studenției sale ieșene. Aveam să-l întâlnesc aici și, treptat, să mi se dezvăluie ca un pasionat activist cultural, poate autentic animator al vieții culturale râmnicene. Și este de datoria noastră să amintim că în Râmnicu Sărat cultura are o veche tradiție, chiar dacă am nota numai publicațiile ce au fost editate aici: „Vestala” lui Octavian Moșescu, 1915 – unde apăreau, versuri inedite, scrise cândva de B.P. Hasdeu și ilustrate cu desenele lui V.I. Popa; „Caietul” scos de poetul Al. Băiculescu și criticul Traian Stoica unde, în 1934, descoperim semnăturile lui Eugen Ibeleanu, Zaharia Stancu și Virgil Carianopol, dar, mai ales, „Gazeta satului” ce poartă girul lui C.C. Dăteulescu, una dintre aparițiile vremii cu viața cea mai lungă, 1884-1904, la care colaborau Artur Gorovici, Sofia Nădejde dar și Alexandru Vlașuță, George Coșbuc, Șt. O. Iosif, unde Constantin Dobrogeanu Gherea, semnează sinteza, „Țăranul în literatura română”, iar I.L. Caragiale este prezent cu cinci dintre nuvelele sale importante: „Cănuță, om sucit!”, „La hanul lui Mânjoală”, „La conac”, „În vreme de război”, „Două loturi” – aceasta din urmă prezentă aici cu titlul: „Două bilete pierdute”.

Grupul vocal cameral din Râmnicu Sărat a devenit, prin muncă și pasiune, emblema artei autentice a unui întreg oraș, mândria tuturor celor ce trăiesc, muncesc și creează aici.

În noul Centru de creație și cultură, clădire elegantă, spațioasă, Grigore Radu Stănescu îmi vorbește despre implicarea cu multă dăruire, cu multă pasiune a locuitorilor orașului la manifestările programate sub genericul Festivalului național „Cântarea României”, când marea majoritate a celor din sală ajung, nu de puține ori, ei înșiși să urce pe scenă ca participanți activi la desfășurarea spectacolelor. Așa se face că rezultatele obținute sunt din an în an mai bune, mulți dintre ei fiind încununați cu laurii concursului. Grupul de recitatori, formații de muzică ușoară „Laser”, corul vocal cameral sau interpretii de muzică populară: muncitorii Dumitru și Mitică Mircea, tehnicianul Nicolae Matei. Cadrul general al Festivalului include muzică și poezie, piese de teatru din vastul repertoriu național, ca și sărbători folclorice tradiționale, cum sunt „Floarea de salcâm” și „Râmnic, vatră înfloritoare”.

Dar a trebuit să află de la alții că omul cu care stau de vorbă, din dragoste pentru orașul său natal, lucraza de ani buni la o amplă monografie a Râmnicului Sărat, hotărât să facă cunoscut vizitatorilor realizările prezente, dar și trecutul plin de istorie al acestor locuri. Tot el mi-a arătat frumosul monument de artă brâncovenească unde se găsește picturile murale ale vestitului meșter Părvu Mutu.

Râmnicu Sărat o lumină calmă învăluie oamenii și clădirile, parcul din centru și cântecul copiilor, ca o promisiune a unor zăpezi mereu albastre și pure.

O nouă închinare pământului românesc

Pe fața bunicului asprită de vântul de câmpie a apărut un zămbet abia strecurat spre colțul buzelor. Miroase a primăvară, a aer cald și a pământ. Atunci s-a aplecat, a luat un pumn de țărână și l-a lipit de obraz. A stat mult timp așa bunicul, cu ochii închiși, vorbind parca în șoaptă cu mâna aceea de pământ. „Săptămâna viitoare încercăm cu plugul”, a spus. Vorbea cu mine? Vorbea cu întinsul câmpiei? Nu știu. În săptămâna care a urmat și-a urcat plugul în car și am pornit toți ai casei spre marginea satului, la car. S-a zvon de ninsoare s-a dus vestea prin case și oamenii s-au grăbit să-i urmeze exemplul, primul că, spuneau, dacă a ieșit în primă la câmp atunci e semn de vreme bună. El, cel mai mare agronom al țării, el, țărănul român, știa când e timpul de arat și semănat, de cules; îl spunea lui palma de lut lipită de față când este momentul să înceapă treaba.

O mereu calmă și statornică închinare, oriunde ne-am găsi, lui, sfântului pământ românesc. Și țărănului român.

Lumina calmă a zilei

O lumină calmă învăluie oamenii și clădirile, arborii din parc și copiii, ca o promisiune a unor zăpezi mereu curate și pure. Oamenii de aici au rămas în adâncul sufletului lor tot țărani, majoritatea sunt veniți din satele din jur, lucraza pe platforma industrială sau în construcții, iar mulți se întorc seara la casele lor de la țară, la gospodăria din sate, la nuci sau salcâmii din bătațură și redevin țărani.

Orașul se îmbracă în amurguri. Pe scenă în fața unei săli pline apar patruzeci de femei tinere – grupul vocal cameral – care cântă piesa lor de rezistență, „Plai de pace, plai de dor”. În contextul vastei activități culturale ce se desfășoară aici, un loc aparte îl ocupă acest grup vocal care, cu dăruire și pasiune exemplare, a parcurs drumul spinos de la improvizate la succes. Regula, una singură: munca. Primii pași, poate șovăitori ca orice începători, se leagă și de numele celor dintâi coriste: Viorica Dobrin sau Iosefina Vlad. Cu timpul ștafeta a fost predată unor colege mai tinere – merceologul Camelia Giurgea, economista Viorica Cristea – care au amplificat gama repertorială. Unii compozitori au ajuns să scrie partituri corale special pentru aceste fete inimoase. Așa cum e cazul lui Radu Bacalu sau, de curând al lui Constantin Romășcanu, autori ce sunt prezenți în repertoriul permanent al acestei formații.

Locul doi pe țară ocupat la ultima ediție a Festivalului național „Cântarea României”, și primul loc în concursul interjudețean „Coralis 88” vin să confirme forma mereu ascendentă a tinerelor concurente care de curând au fost invitate să imprime la Radioteleviziune două din cântecele lor.

Grupul vocal cameral din Râmnicu Sărat a devenit, prin muncă și pasiune, emblema artei autentice a unui întreg oraș, mândria tuturor celor ce trăiesc, muncesc și creează aici.

Gabriel IUGA
România literară, nr. 7/1989

Eugen Ionesco împotriva lui Ceaușescu

(Urmare din pag. 1)

El vorbește deasemenea despre copii de până la 7 ani care trebuie să facă parte din „Șoimii patriei” (mai bine de un milion și jumătate de membri) pentru a fi înrolați de la 7 la 14 ani printre pionieri (două milioane și jumătate de membri), apoi în tineretul comunist (trei milioane), în sindicate (7,8 milioane), în asociații de studenți (140.000) și, în sfârșit, în partidul comunist pletoric, numărând azi 3.700.000 de membri dintr-o populație de 23 milioane de locuitori, respectiv 25% din populația adultă și 33% din populația activă.

Iată câteva extrase din principalele capitole ale discursului lui Eugen Ionesco:

„În momentul în care construirea Europei devine o realitate, există o țară care se găsește – așa cum constată un scriitor din București – «la cea mai nenorocită oră a istoriei sale... În pragul dispariției sale ca popor, pe pragul ieșirii sale definitive din Europa». Și adaugă «A ieși din Europa și a ieși din istorie, amândouă merg împreună». Această țară este România.

Această constatare nu este căușii de puțin exagerată... De la începutul anilor '80, penuria este generalizată, instituționalizată. Produsele de bază, cel mai adese negăsit, sunt raționalizate (carne, zahăr, ouă, pâine, făină, etc.), cartofii se vând cu bucata, laptele numai în praf pentru sugari, foarte rar disponibil, nu se eliberează decât la farmacie și numai cu rețetă. Viața cotidiană a devenit un coșmar nu numai din cauza cozilor pentru produsele alimentare, dar și din cauza intreruperilor zilnice de electricitate și de gaz, a stării deplorabile a mijloacelor de transport, a restricțiilor draconice de încălzire în timpul iernii, a degradării rapide a locuințelor, a îngrijirii medicale și a condițiilor de igienă elementare...

În aceste condiții nu este uimitor că, conform inselor cifrelor oficiale, speranța duratei de viață este în scădere... Și aceasta în ciuda unei politici de natalitate dintre cele mai barbare: toate femeile la vârsta de a concepe trebuie să aibă cel puțin cinci copii și să se supună la examenul ginecologic lunar, destinate să descopere o eventuală sarcină, orice mijloc contracepțional fiind interzis și orice avort provocat, în mod necesar clandestin, căzând sub incidența legii...

Nu poți decât să fii scandalizat de această politică natalistă inco-

UN POPOR CONDMANAT LA DISPARITIE

Marti 21 februarie, dramaturgul francez de origine română Eugène Ionesco, membru al Academiei Franceze, a prezentat comisiei politice a Parlamentului European un tablou tenifiant al situației drepturilor omului în România, mergând de la mortalitatea infantilă record pînă la „genocid cultural”.

Spitalizat sîmbătă 18 februarie la Paris și nepuțut, deci, să se deplaseze personal la Bruxelles pentru această zi de audiențe publice menită să sensibilizeze opinia publică asupra dramei României, academicianul francez a însărcinat-o pe fiica sa, Marie-France, să citească rezumatul său împotriva regimului președintelui Nicolae Ceaușescu.

Scriitorul a evocat în acest text „procesul accelerat de subdezvoltare, însoțit de o adevărată decădere morală” a căruia victimă este poporul român, „un popor în pericol biologic și în pericol moral”. El vorbește deasemenea despre copii de 4 pînă la 7 ani care trebuie să facă parte din „Șoimii patriei” (mai bine de un milion și jumătate de membri) pentru a fi apoi înrolați de la 7 la 14 ani printre pionieri (două milioane și jumătate de membri), apoi în tineretul comunist (3 milioane), în sindicate (7,8 milioane), în asociații de studenți (140.000) și, în sfârșit, în partidul comunist pletoric, numărînd azi 3.700.000 membri dintr-o populație totală de 23 milioane de locuitori, respectiv 25% din populația adultă și 33% din populația activă.

lor cifrelor oficiale speranța duratei de viață este în scădere... și aceasta în ciuda unei politici de natalitate dintre cele mai barbare: toate femeile la vârsta de a concepe trebuie să aibă cel puțin cinci copii și să se supună la examenul ginecologic lunar, destinate să descopere o eventuală sarcină, orice mijloc contracepțional fiind interzis și orice avort provocat, în mod necesar clandestin, căzînd sub incidența legii...

Nu poți decât să fii scandalizat de această politică natalistă inco-

„Mortalitatea infantilă este cea mai mare din Europa – de la 80 la 100 copii la 1000 – și aceste din lipsă de medicamente, din cauza lipsei de lapte de negăsit nici în praf, din cauza lipsei de încălzire și din cauza că zărilor întreruperi de electricitate scot din funcție incubatoarele pentru prematuri și prunci mor...”

„Mortalitatea infantilă este cea mai mare din Europa – de la 80 la 100 copii la 1000 – și aceste din lipsă de medicamente, din cauza lipsei de lapte de negăsit nici în praf, din cauza lipsei de încălzire și din cauza că zărilor întreruperi de electricitate scot din funcție incubatoarele pentru prematuri și prunci mor...”

de medicamente, din cauza lipsei de lapte de negăsit nici în praf, din cauza lipsei de încălzire și din cauza că zărilor întreruperi de electricitate scot din funcție incubatoarele pentru prematuri și prunci mor...

În același timp, persoanele în vîrstă sînt sistematic private de îngrijiri. În caz de urgență, ambulanțele nu se deplasează dacă persoana este în vîrstă de 70 ani sau mai mult... Controlul de partid este cvasi-absolut în toate domeniile vieții sociale și particulare... Populația astfel încadrată trăiește în-

nunțator, un provocator, un agent...

Orice activitate științifică, culturală sau artistică este supusă unui control strict al partidului și se vede astfel deturmată, denaturată, aservită unor scopuri propagandistice...

Construirea „omului nou”, leitmotivul discursurilor oficiale, presupune dispariția trecutului individual și colectiv, a tradițiilor istorice și religioase și se asistă astăzi la distrugerea sistematică a patrimoniului: cartiere istorice din marile orașe și, în primul rînd, din București, sate, case tradiționale ale lumii rurale, biserică, cimitire... „Sistemizarea satelor” vizează în ultimă instanță desființarea modului de viață rural și transformarea țăranului muncitor într-un „muncitor țăran”, depinzînd în întregime de putere. Astfel vor fi distruse ultimele insule care mai puteau să mai scape controlului regimului...

„Omogenizarea” proclamată în discursurile oficiale trece de asemenea prin distrugerea minorităților naționale (ungară, germană, țigănească, ucraineană, musulmană)...

Cum să nu reacționezi față de acest genocid cultural căruia îi sîntem contemporani și martori?...

A nu auzi, a nu-l susține, ne-ar face compliciti vinovați de neasistență unui popor în pericol!

Articol din ziarul în limba română „Adevărul” din Israel

erentă, de această poliție ginecologică absurdă...

Mortalitatea infantilă este cea mai mare din Europa – de la 80-100 copii la 1.000 – și aceasta din lipsă de medicamente, din cauza lipsei de lapte, de negăsit nici în praf, din cauza lipsei de încălzire și din cauza că zărilor întreruperi de electricitate scot din funcție incubatoarele pentru prematuri și prunci mor...

În același timp, persoanele în vîrstă sînt sistematic private de îngrijiri. În caz de urgență, ambulanțele nu se deplasează dacă persoana este în vîrstă de 70 de ani sau mai mult... Controlul de partid

este cvasi-absolut în toate domeniile vieții sociale și particulare...

Populația astfel încadrată trăiește într-o frică permanentă de poliția politică omniprezentă, într-un sentiment constant de insecuritate, temându-se de vecini, de colegi, chiar și de ruda care poate fi un denunțator, un provocator, un agent... Orice activitate științifică, culturală sau artistică este supusă unui control strict al partidului și se vede astfel deturmată, denaturată, aservită unor scopuri propagandistice...

Construirea „omului nou”, leitmotivul discursurilor oficiale, presupune dispariția trecutului indi-

vidual și colectiv, a tradițiilor istorice și religioase și se asistă astăzi la distrugerea sistematică a patrimoniului; cartiere istorice din marile orașe și, în primul rînd, din București, sate, case tradiționale ale lumii rurale, biserică, cimitire... „Sistemizarea satelor” vizează în ultimă instanță desființarea modului de viață rural și transformarea țăranului muncitor într-un „muncitor țăran”, depinzînd în întregime de putere. Astfel vor fi distruse ultimele insule care mai puteau să mai scape controlului regimului...

„Omogenizarea” proclamată în discursurile oficiale trece, de

asemenea, prin distrugerea minorităților naționale (ungară, germană, țigănească, ucraineană, musulmană)...

Cum să nu reacționezi față de acest genocid cultural căruia îi sîntem contemporani și martori?...

A nu auzi, a nu-l susține, ne-ar face compliciti vinovați de neasistență unui popor în pericol!

Adevărul, 3 martie 1989

Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditta Goshen, coordonatoarea a Centrului de Studii și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

Metode de avort – între improvizație și tortură

(Urmare din pag. 1)

Aspirine luate cu pumnul și apoi băi foarte fierbinți erau și ele metode „casnice” prin care se încerca avortarea, alături de căratul obiectelor grele, mutatul mobilelor, sărit coarda și oricare alt efort care se credea că ar mișca fătul nedorit.

De asemenea, „călcatul pe burță”, făcud de babe „specialiste”, prietene sau soț era o variantă prin care se încerca avortarea.

„Eram în primul an de căsătorie, soțul primise repartitie în alt oraș, stăteam încă la o matusă, într-o mahala și nu ne permiteam să avem un copil. După ce am încercat acasă, făcînd efort fizic, să scap de copil, matusa mea m-a dus la o țigăncă din cartier. Am urlat cred două ore, întinsă pe jos, cu o cărpă la gură, ca să nu se audă din stradă. Țigăncă s-a urcat cu piciorarele și cu genunchii pe mine. Până acasă m-a dus matusa mea, care era destul de în vîrstă, mai mult în spate. Au trecut două săptămîni și nimic. Eram în luna a treia deja. M-am dus la cineva care mi-a băgat o sondă. Două zile am stat în pat, cu un nailon de la un solar sub mine, pentru că sângele nu se mai oprea, orice aș fi pus. Îl ștergea matusa mea și spăla și storcea într-o găleată. N-o să uit niciodată noaptea alea. A fost primul și ultimul avort. Cred că și pentru că nu am suportat mult timp ca soțul meu să se apropie de mine. Apoi a venit Revoluția.” Ioana avea 23 de ani în 1989.

La țară, nici măcar celebrele sonde nu prea ajunseseră, așa că femeile care voiau să avorteze apelau la plantele „tradiționale” care le scăpau pe vremuri pe fetele mari de rușinea satului.

„O fostă colegă de școală primară care avea două fetițe și-a băgat cozi de mușcată în uter. Când au dus-o la spital, n-au mai avut doctorii ce să-i facă, practic își otrăvisse tot sângele. Asta făcea la țară: își băgau cozi de mușcată sau leandru ca să scape de sarcină”, spune Eliza Dumitrache.

Impotriva sarcinilor nedorite, femeile își înțepau uterul cu un fus, o andrea sau o sarmă obișnuită. Nu de puține ori ajungeau la spital fără nici o șansă de a mai fi salvate, cu septiciemii și uter perforat.

Și femeile de la țară cărau obiecte grele ca să scape de sarcină sau mergeau cu căruța prin gropi, ca să scape de făt de la zdruncinăturile puternice.

Carmen PLESA

DECRETUL ANTI-ABORT ȘI POLITICA DEMOGRAFICĂ A PARTIDULUI

În ultimii ani ai deceniului opt, întreruperea sarcinii a pus în pericol și a distrus viața a mii de femei din România.

Publicarea Decretului nr. 770/1966 a fost precedată de o intensă campanie de presă. Sfatulile medicilor de specialitate, dezbaterile „meselor rotunde” – cu participarea obstetricienilor, profesorilor, mameilor, asistentelor medicale, zărilor și activiștilor – avertizau românii despre pericolul întreruperii sarcinii. Li s-a arătat atunci și biciul, dar și zăhărelul. Pentru a încuraja familiile cu mulți copii, autoritățile au amenajat noi creșe, grădinițe, case ale copiilor în orașe, dar și în cadrul cooperativelor de producție. La fiecare nou-născut, începînd cu al treilea, familia era recompensată cu 1.000 de lei. Printre alte avantaje, părinții cu mai mulți copii erau scutiți de plata grădinițelor cu program redus și sezoniere, se bucurau de gratuitate la stațiunile balneo-climaterice, prioritare la taberele de vacanță și colonii. În schimb, pentru tinerii necăsătoriți și familiile fără copii, pentru „stimulare”, se preconizau impozite majore.

O „sustinută” activitate de educare în spiritul „consolidării căminului” urma să aibă organizațiile de partid, sfaturile populare, sindicatele, organizațiile de tineret, de femei, presa și radioteleviziunea.

Cei care încălcau prevederile amintitului decret erau deferiți justiției și îi aștepta închisoarea. Prezentăm în continuare textul Decretului nr. 770/1966, precum și modificările Codului penal, așa cum au fost publicate, „la pachet”, în Buletinul Oficial. Cu mențiunea că, deși decizia a venit de la Ceaușescu, „modest”, conducătorul partidului l-a „lăsat” pe Chivu Stoica să-l semneze.

Florin MIHALI

DECRET PENTRU REGLEMENTAREA ÎNTRERUPERII CURSULUI SARCINII

Avînd în vedere că întreruperea cursului sarcinii reprezintă un act cu grave consecințe asupra sănătății femeii și aduce mari prejudicii natalității și sporului natural al populației, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decreteează:

Art. 1 – Întreruperea cursului sarcinii este interzisă.

Art. 2 – În mod cu totul excepțional, li s-a arătat atunci și biciul, dar și zăhărelul. Pentru a încuraja familiile cu mulți copii, autoritățile au amenajat noi creșe, grădinițe, case ale copiilor în orașe, dar și în cadrul cooperativelor de producție. La fiecare nou-născut, începînd cu al treilea, familia era recompensată cu 1.000 de lei. Printre alte avantaje, părinții cu mai mulți copii erau scutiți de plata grădinițelor cu program redus și sezoniere, se bucurau de gratuitate la stațiunile balneo-climaterice, prioritare la taberele de vacanță și colonii. În schimb, pentru tinerii necăsătoriți și familiile fără copii, pentru „stimulare”, se preconizau impozite majore.

O „sustinută” activitate de educare în spiritul „consolidării căminului” urma să aibă organizațiile de partid, sfaturile populare, sindicatele, organizațiile de tineret, de femei, presa și radioteleviziunea.

Cei care încălcau prevederile amintitului decret erau deferiți justiției și îi aștepta închisoarea. Prezentăm în continuare textul Decretului nr. 770/1966, precum și modificările Codului penal, așa cum au fost publicate, „la pachet”, în Buletinul Oficial. Cu mențiunea că, deși decizia a venit de la Ceaușescu, „modest”, conducătorul partidului l-a „lăsat” pe Chivu Stoica să-l semneze.

Florin MIHALI

orășenească, instituită în acest scop prin decizia comitetului executiv al sfatului popular regional sau al orașelor București și Constanța.

Art. 6 – În cazuri de extremă urgență medicală, când întreruperea cursului sarcinii trebuie efectuată imediat, medicul are obligația ca înainte de intervenție, sau, când nu este posibil, în cel mult 24 ore de la aceasta, să anunțe în scris pe procuror, care urmează a constata, pe baza avizului medicului legist și a oricăror alte date, dacă intervenția pentru întreruperea cursului sarcinii a fost necesară.

Art. 7 – Efectuarea întreruperii cursului sarcinii în alte condiții decât cele prevăzute în acest decret constituie infracțiune și se pedepsește potrivit dispozițiilor Codului penal.

Art. 8 – Prezentul decret intră în vigoare la 30 zile de la publicare. În același termen, ministrul Sănătății și Prevederilor Sociale va emite instrucțiuni de aplicare a acestui decret. Pe data intrării în vigoare a prezentului decret, Decretul nr. 463 pentru încuviințarea întreruperii de sarcină, publicat în Buletinul Oficial nr. 26 din 30 septembrie 1957, se abrogă.

Președintele Consiliului de Stat, Chivu Stoica

București, 29 septembrie 1966. Nr. 770

DECRET PENTRU MODIFICAREA CODULUI PENAL

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decreteează:

Art. I. Codul penal se modifică după cum urmează:

1. Art. 482 va avea următorul cuprins:

„Art. 482. Acela care, prin orice mijloace, provoacă întreruperea

DIN ARHIVA CC AL PCR

Tematica brigăzii CC al PCR, care va controla stilul și metodele de muncă ale organelor și organizațiilor de partid din județul Bihor (I)

Brigada Comitetului Central va analiza prin prisma tezelor, ideilor și conceptelor cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la ședința comună a plenei Comitetului Central al PCR, a organelor democratice și organizațiilor de masă și obștești din noiembrie 1988, activitatea organelor și organizațiilor de partid din județul Bihor, pentru înfăptuirea hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale PCR, în toate domeniile vieții politice, economice și sociale.

● Activitatea organelor și organizațiilor de partid în conducerea activității economice:

1. Acțiunile întreprinse de organizațiile de partid pentru înfăptuirea integrală a sarcinilor rezultate din planul național unic pe anul 1988, pregătirea temeinică a îndeplinirii planului pe anul 1989 și întregul cincinal, realizările obținute pe primele două luni din acest an.

2. Preocuparea pentru realizarea cu prioritate a producției de export și a livrării integrale a produselor destinate exportului conform contractelor încheiate, recuperarea restanțelor la producția de export și lichidarea în întregime a stocurilor de mărfuri nevândute.

3. Realizarea programelor speciale elaborate în baza indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind reducerea consumurilor specifice de materii prime, materiale, energie și combustibil; valorificarea superioară a materiilor prime și a materialelor; folosirea mai eficientă a capacităților de producție, a forței de muncă și a timpului de lucru. Realizarea producției fizice prevăzute în contracte.

4. Așezarea întregii activități pe principiul autoconducerii, autogestunii și autofinanțării; rentabilizarea tuturor produselor și activităților; încadrarea în bugetele de venituri și cheltuieli, lichidarea stocurilor supranormative.

5. Aplicarea măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al CC al PCR privind organizarea și modernizarea proceselor de producție, de creștere mai accentuată a productivității muncii, de ridicarea a nivelului tehnic și calitativ al produselor.

6. Activitatea desfășurată de organele și organizațiile de partid, pentru realizarea planului de investiții-construcții, punerea în funcțiune a tuturor obiectivelor la termenele stabilite, realizarea parametrilor proiectați.

7. Îndeplinirea planului la construcții de locuințe finanțate din fondurile statului. Măsurile adoptate pentru reducerea cu cel puțin 30% a ponderii lucrărilor de construcții în totalul investițiilor prin limitarea volumului și suprafețelor construcțiilor la strictul necesar, determinat de procesele tehnologice.

8. Îmbunătățirea activității în domeniul transporturilor, prin utilizarea corespunzătoare a mijloacelor de transport, folosirea rațională a carburanților și lubreficanților, recondiționarea pieselor de schimb și subsanșamentelor.

9. Realizarea programului de dezvoltare a industriei mici și a serviciilor în toate localitățile și îmbunătățirea calității serviciilor către populație.

10. Măsurile luate de Comitetul Județean și organele agricole județene pentru creșterea mai puternică a producției agricole vegetale și animale, la nivelul noii revoluții agrare și realizarea programelor speciale pe fiecare sector și ramură de activitate.

Acțiuni întreprinse pentru aplicarea cu fermitate a rezultatelor cercetării științifice în agricultură și generalizarea experienței unităților fruntase.

Organizarea și desfășurarea în bune condiții a campaniilor agricole, executate de toți lucrătorii în conformitate cu cerințele tehnologice ale fiecărei culturi, folosirea rațională și în întregime a pământului, realizarea programelor de îmbunătățiri funciare, folosirea cu maximă eficiență a tractoarelor, a celorlalte mijloace mecanice, precum și a îngreșămintelor organice și chimice.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru realizarea planului de efective, în special la porcine, ovine și bovine, a producțiilor la toate speciile de animale, a livrărilor la fondul de stat, în conformitate cu prevederile planului și programelor speciale aprobate de conducerea partidului privind dezvoltarea zootehniei.

– Măsurile luate și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Aplicarea măsurilor privind îmbunătățirea activității de partid și de conducere în unitățile agricole de stat și cooperatiste; realizarea indicatorilor de eficiență economică, reducerea maximă a cheltuielilor de producție.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

– Măsurile și acțiunile întreprinse pentru îndeplinirea integrală a programelor de autoconducere și autoorganizare.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

La sfârșit de februarie, vitrinele erau înfrumusețate

În așteptarea Concursului Național al Vitrinelor de la început de primăvară, vitrinele magazinelor erau reimpozate. De cele mai multe ori însă, acestea încă mai păstrau aerul Sărbătorilor de iarnă FOTO: Victor Stroe

Calendaristic, câteva zile ne mai despart de 1 martie, prima lună ce marchează debutul într-un nou anotimp și care, printr-o frumoasă tradiție, aduce cu sine, sub semnul măștișorului, un nou decor și în vitrinele magazinelor. Iată, în fapt, și argumentul ce ne-a determinat marți, 21 februarie a.c., să întreprindem un raid pe cea mai populată arteră comercială a Constanței, Starda Ștefan cel Mare. Fără a trece pragul magazinelor, motivul primăverii fiind căutat doar în vitrinele acestora.

Unitatea nr. 3 a UJCM, din vecinătatea Policlinicii nr. 2, are statut de magazin de prezentare. Cu alte cuvinte, în vitrina generos gândită de arhitect ar fi trebuit să fie un decor primăvărat pe potrivă. În zadar încercăm să zămbesc prin geamul murdar cele câteva măștișoare cu motiv floral. Vitrina este anostă, fără pic de gust și simț gospodăresc. Un ușor parfum de primăvară încearcă să emane vitrina magazinului 326, „Gospodina” aparținând ICS, „Metalchimice”, umbrat, mai cu seamă, de cele două firme laterale pe care patina vremii și-a pus de mult amprenta. Sub emblema Cooperativei „Muncă și artă” funcționează unitatea nr. 42, Geamuri, rame, oglinzi. Vitrina aces-

tea, în care se află un singur tablou, ne duce cu gândul la decorul hibernal, și pentru că atmosfera să fie cât mai „autentică”, tabloul conține și urarea „La mulți ani!”. În același sezon de iarnă se mențin și vitrinele magazinelor „Calorex” și „Instalații sanitare” nr. 9, primul cu crenguțe de brad împodobite cu beteală, al doilea, cu globulețe.

Un prim semn de primăvară autentică înregistrăm la magazinul „Vulturul de mare”, constatare ce avea să ne insenineze privirea, și la magazinele „Dobrogeana”, „Select”, „Romarta” – țesături nr. 125, „Carmen” și „Portelan” nr. 342, unități în care apropiatul anotimp este sugerat cu multă fantezie și bun-gust. Surprinzător rămâne faptul că la Casa modei vitrinele au rămas atemporale. Vitrinele spațioase ar fi oferit decoratorilor un bun prilej de demonstrare a măiestriei și ingeniozității. Cu condiția să și existe intenții în acest sens.

Magazinul universal „Tomis”, cel mai mare din orașul și județul Constanța, își întâmpină oaspeții în haine de primăvară dintre cele mai alese, la acestea contribuind originalitatea aranjamentelor și pa-nourilor florale, sugestiv imbinat cu vestimentația de sezon. Notăm, în contextul bunului gust, două vitrine foarte reușite: cele ale ma-

gazinelor „Bijuterie” nr. 324 și „Parfumerie” nr. 302 de pe Bdul Tomis, care, anul trecut, la concursul pe țară s-au clasat pe locurile întâi și, respectiv, doi. Sigur, locurile care onorează activitatea vitrinierilor constanțeni.

Și pentru ca reușita la apropiatul concurs pe țară al vitrinierilor să fie totală, este necesar ca toți factorii implicați în activitatea comercială să dea dovadă, în acest sens, de mai mult receptivitate, în care spiritul inventiv și fantezia să fie elementele definitorii ale originalității și bunului gust, reclamei comerciale.

Rodica ȘERBĂNESCU
Dobrogea Nouă, jud.
Constanța, nr. 12580 din 1989

O imagine ce contravine flagrant cu noua realitate s-a instalat în zona Iancului: la intersecția străzilor Elev Ștefănescu și Măgura Vulturilor, un spațiu scăpat din vederea constructorilor (bănuim însă că nu pentru multă vreme) a adunat relicve ale Bucureștiului de altădată, tratat de cetățenii din jur ca pe vremea Bucureștiului de altădată. Ceea ce ar fi trebuit să se constituie într-un loc de joacă pentru copiii din blocurile din jurul acestui, hai să-i spunem pe nume, maidan pe care se

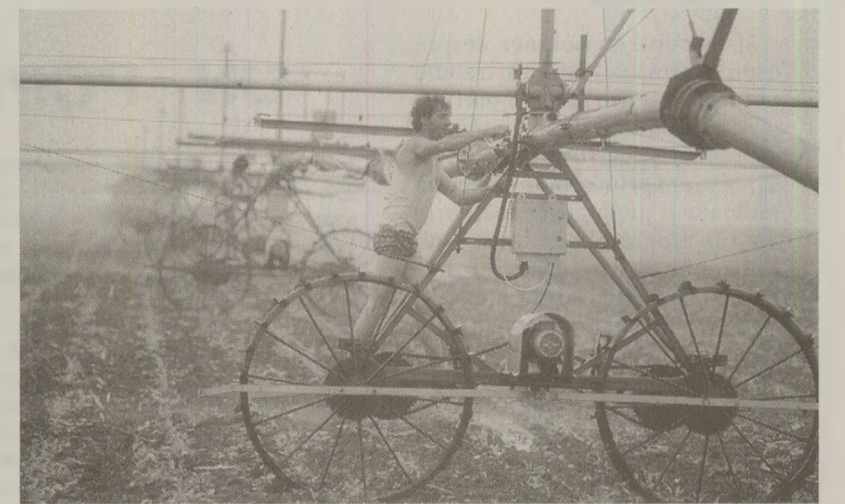
depozitează, într-un condamnabil gest, resturi menajere. Soluția comodă adoptată de unii cetățeni – în detrimentul vecinilor lor – este însă tolerată cu destulă lărgime și de Administrația Domeniului Public a Sectorului 2 (poate neștiind despre ce-i vorba, semnalăm onorabilei instituții sus-numite situație). Apelul cetățenilor (cu precădere al telor ce sunt vecinii nu prea fericiți ai gropii cu gunoi, cei de la blocul 423 de pe Strada Elev Ștefănescu) nu s-a făcut până acum auzit. Ei, cetățenii, au înaintat chiar și propuneri concrete privind amenajarea prin muncă voluntară, în locul aceluia maidan, a unui teren de joacă pentru copii, ceea ce ar fi și în beneficiul curățeniei peretilor din blocuri pe care, în dorința lor de a-și exprima talentele „artistice”, copiii îi împodobesc cu tot felul de desene și cuvinte auzite în sala de clasă sau numai pe stradă.

Facem și noi cununii apel: în numele copiilor de pe strada Elev Ștefănescu și din împrejurimi, rugăm măcar să se îndepărta gunoai-tele și să se aplice măsuri mai ferme celor care confundă un spațiu al tuturor cu un loc al nimănui!

C.S.
Știința Tineretului,
nr. 12376 din 1989

La Brăila, irigațiile au dezvoltat fermele legumicole

În 1989, Brăila avea sistem de irigații în proporție de 92%. Aici s-a dezvoltat prima stațiune de cercetare pentru introducerea irigațiilor din Câmpia Română. Coordonatorul principal al Stațiunii Centrale de Cercetări pentru Ameliorarea Solurilor Sărăturate, Gheorghe Marin, verifică peste 50% din suprafața județului. La început mergea pe jos, în timp cu căruța, apoi i s-a dat o motoretă. Recolta probe, făcea analize de laborator și în același timp, îi instruia, cu privire la aplicarea corectă a irigațiilor, pe toți inginerii din teritoriu. În luna ianuarie ținea mai multe cursuri care durau câte o săptămână. Erau lecții ținute benevol, pentru că salariul îi rămânea neschimbat, în jur de trei mii de lei.

Prin introducerea sistemelor tehnologice se urmărea creșterea producției agricole FOTO: AGERPRES

Era vreo legătură între cercetare și politică? „Noi colaboram cu activiștii de partid la modul că veneau, ne întrebau și nu ne stresau. Competența era una științifică, așa că se limita doar la a ne spune care sunt sarcinile, iar noi ne vedeam de treabă”, spune conf. dr. ing. Gheorghe Marin. „Am avut un prim-secretar după te vorba, dar tare cumsecade. Dacă te duceai la el cu o problemă, legată de copilul tău, de exemplu, îți dădea mașina lui. Era o disciplină poate prea mare, prea rigidă. Tot prin '89 a mai venit un secretar al Comitetului Județean cu probleme agrare, de formație inginer agronom. Fusese și în Minister... Era de o exigență nemaipomenită. Și profesionist, și cu forța politică în mână. Era prea dur, pentru că nu se puteau face întotdeauna cele planificate... Alteori, venea primul secretar la unitatea noastră și mă lua cu el. Sarcinile

mele le lăsam pe mâinile colegilor. Pe teren, mă întreba cum e cu grăul, una, alta. Îi raportam situația și apoi mă întorceam la treabă.” Nu cu toată lumea se purta conducerea de partid cum se purta cu el. „Când ajungeai să îi cunoști, descopereai că sunt oameni normali. Tensiunea era de sus în jos. Au fost mulți cu studii medii sau cu școală profesională și promovați cu școala de partid. Aceștia creau o stare de tensiune, de frică.”

Cu soția se întâlnea la ora zece noaptea, acasă, asta în condițiile în care pleca dimineața la cinci. Avea și doi copii mici pe care îi vedea câteva minute pe zi. Când preda rapoartele de cercetare avea câte o săptămână când dormea cu capul pe masă sau pleca de la birou, după ce alcătuiseră lucrările cu tehnicienii și dactilografa, direct la gară. În momentul în

care Gheorghe Marin a fost repartizat la Brăila, cunoștințele în ceea ce privește modul în care se valorifica apa erau insuficiente. Scopul extinderii irigațiilor erau uniformizarea producției și rentabilizarea producției agricole. „Desigur că la un moment dat au fost și aspecte politice. Se dorea creșterea bunăstării pentru a livra o parte din producția proprie, ca să se ungă relațiile politice naționale. O dată cu introducerea irigațiilor în Brăila s-au dezvoltat fermele legumicole. Un hectar de legume e echivalent cu 10 hectare de culturi de câmp. Se mărea intensitatea, producția, se mărea veniturile, dar în același timp interveneau și costurile, fenomenele de tehnologie...”, încheie conf. dr. ing. Gheorghe Marin.

Mihai ȘTIRBU

să rădem cu ei!

- **VIRTUTE.** Cu ea se laudă, în majoritatea cazurilor, femeile care nu mai au nici o șansă s-o piardă.
- **APELATIV.** În funcție de circumstanțe, ne adresăm altfel fiecărei persoane cu care conversăm. Astfel, spunem „amice”, „tovarăș director”, „mă nenorocitul” sau „cetățene anchetator”.
- **STARE.** Solidă, lichidă, gazoasă și de ebrietate.
- **EXPERTUL ÎN EFICIENȚA AFACERILOR.** Om în deajuns de deștept ca să-ți explice cum să te descurci tu în afaceri, dar mult prea deștept ca să se apuce el singur.
- **CAMERĂ DE SPITAL.** Un loc unde prietenii de-ai pacientului merg să discute cu alți prietenii de-ai pacientului.
- **TURIȘTI.** Oamenii care călătoresc mii de kilometri ca să-și facă o poză lângă mașina personală.
- **PRIETENIE PLATONICĂ.** Ceva despre care jumătate din sat spune că nu e.

- **SOȚIE.** O persoană care poate să se ducă să ia din sertarul de sus al dulapului batista care nu era acolo.
- **AUTOBIOGRAFIE.** Ficțiune scrisă de cineva pe baza unor fapte pe care le cunoaște.
- **PSIHOLOGIE.** Știința care îți explică ceea ce înțelegi cu ușurință, în cuvinte cărora nu le poți da de capăt.
- **ACTOR.** Un tip care, dacă nu vorbești despre el, nu te ascultă.
- **GRIJĂ.** A pune soarele de azi sub norul de mâine.

Urzica, 1989

amintiri

În Scornicești se producea, bineînțeles, și cel mai bun cascaval din țară

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Centrul de estetică a Produselor Industriale Ușoare str. Vulturilor nr. 12, Sector 3, angajează prin concurs: șef birou financiar contabilitate, ingineri textiliști, primitor – distribuitor.

CIMAC Metaloglobus București încadrează următoarele categorii de personal: inginer specialitatea TCM sau mecanică pentru serviciul tehnic, producție și investiții, economist principal pentru activitatea de aprovizionare și financiar-contabilă. Condiții de studii și vechime conform Legii nr. 12/1971.

Cooperativa Radio Progres încadrează urgent conform Legii 12/1971, cu domiciliul stabil în București: primitor distribuitor cu gestiune piese electronice, șef depozit piese electronice, paznici. Relații la biroul Personal Învățământ Administrativ.

CIRE, cu sediul în șos. Ștefan cel Mare nr. 1 A, încadrează de urgență, în condițiile Legii nr. 12/1971, ingineri automatizări electroniști, cu experiență îndelungată în tehnica de calcul.

VÂNZĂRI
Televizoare Astronaut și Temp, două tuburi și piese de rezervă stare perfectă, radio auto marcă deosebită.

Vând tapet, tensiometru, butelie 7 litri, noi.

Vând set motor D. 1100, biele, cuzineți, carburator, geamuri laterale Opel Ascona, pățuț copil, televizor, resou gaze.

Vând valt de prelucrat cauciucul, matrită de presat, cizme nr. 44.

Haină nărcă 46, astrahan 48, capră 42, fustă cu vestă antilopă 40, haină enot.

Convenabil Wartburg 311 motor nou, pistol vopsit electric.

Apartment, mobilier, haină sintetică, plapumă, mesadă, căciuli, gulere, rochii, taloare, valize, tub televizor, frigider, aragaz, robinet, scule diverse.

Cojoc, blănuri, covoare, sufragerie, fotolii, scaun pian, suport note, cosmetice.

Vând față de masă, mileuri din lasetă excepționale.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

ATITUDINEA CETĂTENILOR SOVIETICI FAȚĂ DE FRĂMÂNTĂRILE ETNICE DIN URSS (III)

La sfârșitul anilor '80, un număr de 300 de cetățeni sovietici, aflați ca turiști sau cu afaceri în Vest, au fost chestionați în cadrul unui sondaj cu privire la protestele din țările neruse din URSS.

„Aspectul cel mai important este că turiștii de naționalitate rusă au fost mai înclinați decât nerușii să dea o interpretare negativă frământărilor etnice. Două clarificări trebuie făcute în legătură cu atitudinea respondenților ruși. Deși o mare parte dintre ei au apreciat că factorii care țin de reformă, cum ar fi glasnostul și democratizarea, sunt la originea valurilor de neliniște, au fost mai puțin dispuși decât nerușii să transforme acest gen de aprecieri într-o formă de simpatie față de proteste. În schimb, un număr semnificativ dintre călătorii ruși chestionați au obiectat față de posibilitatea de a interpreta aceste proteste ca fiind o sursă de pierderi economice sau un potențial pericol pentru perestroika.

Apoi, respondenții ruși, fapt cât se poate de natural, au fost mai puțin capabili să privească aspectul tulburărilor etnice dintr-un „unghi naționalist” și au fost oarecum mai dispuși decât nerușii să atribuie tulburările din republici «crizei sis-

temului sovietic» și unui iminent colaps al regimului comunist. Într-adevăr, două dintre cele mai radicale puncte de vedere înregistrate pe parcursul sondajului au fost formulate de un tânăr marin din Leningrad, lucrător la Flota comercială, care a declarat că el este membru al «Pamyat», «care a anunțat că republicile neruse vor fi eliberate o dată ce patrioții ruși din Armată și de la Marină vor prelua frâiele puterii de la uzurpatorii comunistii».

Divergențele dintre cei trei sute de călători chestionați au devenit foarte evidente când grupul a fost împărțit între cei care ascultau posturi de radio străine și cei care nu ascultau astfel de posturi. Cei care ascultau unul sau mai multe radiouri străine au fost mai înclinați să interpreteze frământările etnice ca pe o luptă pentru democrație și drepturi civile. În sfârșit, puțin peste 60% dintre ascultătorii de radio străin din grupul chestionat au descris protestele naționaliste drept un pas «pozitiv» comparativ cu 40% dintre intervievații care nu ascultau posturi de radio străine. Puțin peste jumătate dintre aceștia din urmă au afirmat fără echivoc că protestele sunt o realitate «negativă».

În sfârșit, respondenții ruși care au ascultat emisiuni ale radiourilor străine au arătat mai mult sprijin și mai multă înțelegere pentru cauzele naționale față de cei care nu ascultau acest gen de emisiuni. Astfel, 71% dintre rușii care nu au ascultat posturi de radio străine au afirmat că frământările etnice sunt «negative», față de un procent de 41% de respondenți cu aceeași părere printre rușii ascultători de radiouri străine. Așa stând lucrurile, ce se poate deduce despre amploarea și percepția asupra tulburărilor naționaliste din sânul URSS? În ciuda glasnostului și a numărărilor discuții din presă despre greșelile trecutului în materie de politică a națiunilor, este presa centrală sovietică incapabilă de a sădi un climat de înțelegere între ruși și neruși sau, mai rău, lărgeste discrepanța dintre punctele lor de vedere?”

Kathleen Mihailko
München, februarie 1989
Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere de Eliza Dumitrescu)

Constelații

ORIZONTAL: Dare de seamă 2) Pregătit pentru practicarea meseriei de chirurg 3) Joc de dublu mixt – Spinoasă din fire 4) A face valuri – Nici laie, nici bălaie (masc.) 5) Băgat cu capul în butuci – Umplură de gogoși (pl.) 6) Colectiv muzical care cântă din gură – Vorbe de neînteles (sg.) 7) Aproape nouă – Piesă de succes prezentată la concursul „Floarea din grădina” 8) Toc rezervor purtat în buzunar – Răspuns la provocare 9) Numit... la țară – Colective de bază la serviciu 10) Platforma... program – Unul de prin părțile locului.

VERTICAL: 1) Bătaie de joc 2) Prezență de spirit – Tip de trăgător... învingător în poziția culcat 3) Se exprimă cu glas tremurător – Binefăcător al pielilor roșii 4) Plan de producție – Zece la sută 5) Partidă pregătită pentru o evoluție de deplasare – Vicii de fond! – Ghid muzical pentru coriști 6) Etapa de debut într-o competiție de atletism! – Gen de atacuri decisive cu rachetele (sg.) 7) Recordman mondială la înălțime – Un fel de a ajunge la fix 8) Secrete de serviciu (sg.) 9) Circulare de la centru – Prinsă la capătul patului 10) A pune o barieră oprind circulația în ambele sensuri – Omușor!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: AVA Revista Rebus, nr. 14/1989